

Soltun Familiebarnehage Vanja Buberg Stamnsve
Micael Smiths veg 18A

N-7080 HEIMDAL

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
19 /11522/614/A10/&58/
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
05.09.2019

Soltun familiebarnehage - tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler – varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 13.06.2019 tilsyn ved Soltun familiebarnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Soltun familiebarnehage har etablert en rekke rutiner for å barnas helse, miljø og sikkerhet. Barnehagen har imidlertid ikke gjennomført systematiske risikovurderinger eller dokumentert disse. Barnehagen bør i større grad skriftliggjøre de rutinene for gjelder spesielt for familiebarnehagen. Det ble også påpekt avvik knyttet til smittevern ved tilsynet

Avvik 1: Soltun familiebarnehage kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere risikovurderinger av forhold som har betydning for barns sikkerhet.

Avvik 2: Det benyttes felles håndkle etter håndvask

Vi vurderer at avvikene ved barnehagen ikke er i samsvar med regelverket.

Frist for uttalelse til varsel om pålegg er 10.10.19.

Denne tilsynsrapporten er et varsel om at vi vurderer å gi virksomheten pålegg om retting. Dersom dere mener at beskrivelsen i denne rapporten ikke er korrekt eller har kommentarer til pålegg og frister som vi varsler her, ber vi om skriftlig tilbakemelding om dette **innen 10.10.2019**. Etter denne datoen vil vi fatte pålegg om retting. Dere vil motta et eget brev om den videre oppfølgingen.

Frist for retting av avvik vil bli satt til 15.11.2019.

2. Beskrivelse av Soltun familiebarnehage.

Soltun familiebarnehage eies og drives av Vanja Stamnsve, og har et nært samarbeid med Dutttestien barnehage. Familiebarnehagen er godkjent for enkel gruppe..

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedvekt på dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for å ivareta barns sikkerhet (jf. §§ 7 og 14) og internkontroll og avvikshåndtering (jf. §4) for å ivareta barnas sikkerhet.

Tilsynet ble gjennomført ved gjennomgang av dokumentasjon samt befarings av lokalene og uteområdet.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet

- Risikovurderinger fra PBL mentor inkludert noen rutinebeskrivelser
- Rutiner for beredskap for ulike situasjoner
- Dokumentasjon av at forventninger i veilederen Miljø og helse i barnehagen er ivaretatt (revidert versjon lagt fram ved tilsynsbesøket)
- Beskrivelse av internkontroll for Soltun familiebarnehage
- Årshjul HMS

Deltakere ved tilsynet

Vanja Stamnsve, eier Soltun familiebarnehage
Line Nyrønning, Dutttestien barnehage
Tonje Liseth Rødsjø, rådgiver Miljøenheten
Elin Grønvold Aunet, rådgiver Miljøenheten

3.1. Har familiebarnehagen tilstrekkelig oversikt over risikoforhold?

Avvik 1: Soltun familiebarnehage kan ikke i tilstrekkelig grad dokumentere risikovurderinger og av forhold som har betydning for barns sikkerhet.

Barnehagen må gjennomføre og dokumentere risikovurderinger av situasjoner og aktiviteter som kan utgjøre fare for barnas sikkerhet ved egen drift. Dette innebærer en systematisk kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å redusere risikoen. Risikovurderingene skal legges ved i tilbakemeldingen til Miljøenheten.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4 Ansvar. Internkontroll, 7 Generelle krav og 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjon

Det ble ved tilsynet fremlagt risikovurderinger for flere relevante situasjoner for familiebarnehagen. De fremlagte risikovurderingene er kopi av risikovurderingene fra Dutttestien barnehagen, som familiebarnehagen samarbeider tett med. I skjemaene er det gitt en beskrivelse av mulige hendelser, gjeldende rutiner og angitt sannsynlighet og konsekvens. Familiebarnehagen har hittil ikke dokumentert de konkrete risikovurderingene som er gjort for deres drift.

Vurdering

Eier av barnehagen gir gjennom tilsynet inntrykk av å ha en bevisst holdning til risiko og sikkerhet for barn. Barnehagen har hittil i liten grad dokumentert hva som er kartlagt og vurdert når det gjelder farer og uønskede hendelser i sin barnehagedrift. Barnehagen må i større grad utarbeide en systematisk oversikt over mulige hendelser, risikovurdere og jobbe videre med de forholdene med høyest risiko. Barnehagen må kontrollere at de har tilstrekkelig rutiner for forebygging og håndtering av forholdene/hendelsene.

Risikovurdering er en systematisk arbeidsmetode for å komme fram til risikonivå av ulike aktiviteter/hendelser, og for å gjøre objektive og sammenlignbare vurderinger er det viktig å skille mellom sannsynligheten for at en hendelse inntreffer og konsekvensen hvis den skulle inntreffe. Til sammen utgjør sannsynlighet og konsekvens risikoen for en hendelse. PBLs modul for risikovurderinger har en svakhet i at selve fastsettelsen av risiko ikke er basert på en bestemt metodikk, men heller lagt opp til en mer subjektiv fastsetting av risiko. Dette vanskeliggjør arbeidet med å vurdere ulike risikoer opp mot hverandre.

I PBL's system er enkelthendelser samlet i større bolker, og angitt med en felles risiko, selv om sannsynlighet og konsekvens for disse enkelthendelsene kan variere mye. Der man har hendelser med ulik sannsynlighet og konsekvens, bør dette deles inn i underpunkter slik at det blir tydelig hvilke forhold man skal ha fokus på.

Eksisterende tiltak er også samlet i en bolk, noe som gjør det uoversiktlig å vurdere om man har tiltak som enten styrer sannsynlighet eller konsekvens for en gitt hendelse. Barnehagen bør angi både sannsynlighet og konsekvens for hver enkelt hendelse, og klargjøre om tiltak styrer sannsynlighet eller konsekvens. Barnehagen bør definere/tydeliggjøre graderingen av sannsynlighet og konsekvens. (Dvs hva menes med f.eks middels sannsynlighet og middels konsekvens). Dersom en mulig hendelse etter en angivelse av sannsynlighet og konsekvens kommer ut med høy risiko, forventes det at barnehagen vurderer ytterligere tiltak for å redusere risiko. Slik oppfølging skal være skriftlig.

Det er viktig at de tiltak/rutiner som legges til grunn ved risikovurderingene er skriftlige og finnes i internkontrollsystemet. Dersom det er behov for ytterligere rutiner eller presiseringer, må gjeldende rutiner revideres. I risikovurderingene bør man i størst mulig grad henvise til konkrete rutinebeskrivelser, for eksempel ved å lenke mellom risikovurderinger og rutinebeskrivelsene i PBL.

Veileder til forskriften, Miljø og helse i barnehagen, sier at barnehagen skal gjennomføre risikovurderinger av forhold som omhandles i forskriften og som kan ha betydning for barnas helse og miljø (§ 7). Dette henger sammen med det formålsparagrafen sier om systematisk forebygging av sykdom og skade, ikke bare rutiner for håndtering av slike hendelser når de først oppstår. Disse risikovurderingene skal være skriftlig.

Dette tilsynet omhandler risikovurderinger og rutiner som skal ivareta barnas sikkerhet. Barnehagen må på en mer detaljert og systematisk måte enn tidligere gjennomføre en kartlegging av relevante farer og uønskede hendelser med tanke på barns sikkerhet, og vurdere risikoen for det dere kommer fram til. Basert på risikovurderingen og identifiseringen av ulike risikoforhold skal barnehagens rutiner vurderes og eventuelt revideres, slik at dere reduserer sannsynligheten for at farene oppstår. Videre skal dere vurdere tiltak og beredskapsplaner for å redusere konsekvensen hvis uhellet først er ute. Vi viser til Miljøenhetens faktaark nr. 71 om risikovurdering i barnehager og skoler.

Miljøenheten påpeker at det ikke er meningen dere skal risikovurdere enhver hendelse på ethvert sted, men holde fokuset på de relevante farene som medfører høyest risiko i den daglige driften. Vi anbefaler å starte med risikovurdering av inneområde, uteområde og faste turmål. Har man gjort et systematisk og godt arbeid med risikovurderingen vil den også kunne overføres til en rekke andre aktiviteter som ikke direkte er blitt risikovurdert. Risikovurderingen må oppdateres hver gang forutsetningene som lå til grunn for vurderingene er endret.

3.2. Driver familiebarnehagen systematisk internkontroll som forebygger ulykker og skader?

Merknad 1 Internkontrollsystemet bør i større grad tydeliggjøre rutiner som gjelder spesielt for Soltun familiebarnehage.

Observasjon

Ved tilsynet ble beskrivelse av barnehagens internkontrollsystem lagt fram sammen med utdrag av PBL Mentor. Barnehagen har startet arbeidet med å samkjøre internkontrollen felles med Duttestien barnehage (og Duttestien familiebarnehage). Noen av rutine og kontrollene er mer relevante for barnehagen enn for familiebarnehagen. Flere av de skriftlige rutinene gjenspeilet ikke familiebarnehagens praksis.

Familiebarnehagen har tatt i bruk PBL Mentors system for melding og behandling av avvik. Før tilsynet ble det fremlagt utfylt skjema for dokumentasjon av at forventninger i veilederen Miljø og helse er ivaretatt. Revidert skjema ble framvist ved tilsynsmøtet.

Vurdering

Tilsynet gir inntrykk av at barnehagen har etablert en rekke relevante rutiner for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet. En del av dette er dokumentert gjennom skriftlige rutiner. Det overordnede systemet PBL Mentor legger til rette for god systematikk så lenge det tilpasses barnehagens egen drift. Barnehagens eier og styrer bør, basert på risikovurderingene som skal gjennomføres, ta en gjennomgang av fastsatte rutiner for å kontrollere at disse er tilstrekkelig skriftliggjort og beskriver barnehagens praksis for å ivareta sikkerheten.

Vårt inntrykk fra tilsynet er at avvik i hovedsak fanges opp, registreres og rettes ved barnehagen.

3.3. Blir ulykkes- og faresituasjoner i familiebarnehagen håndtert på en tilfredsstillende måte?

Merknad 2: Familiebarnehagen bør i større grad tydeliggjøre sine beredskapsrutiner der de avviker fra felles beredskapsrutiner.

Observasjon:

Barnehagen har beskrevet rutiner for beredskap for ulike typer hendelser. Dette er i stor grad felles med Duttestien barnehage gjennom PBL Mentor.

Vurdering:

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler har en forventning om at barnehagen har en beredskap på aktuelle akutte situasjoner. Dette kan være brann, alvorlige ulykker, trusler fra fremmede, bortfall av vann/strøm, dødsfall blant barn, foreldre/ansatte eller rusede foreldre som vil hente barn. Det forventes også at barnehager til en viss grad øver på dette eller gjennomgår rutiner jevnlig for å vurdere om rutinene vil kunne håndtere relevante situasjoner.

For en familiebarnehage med få ansatte vil bemanning kunne gi den største utfordringen ved håndtering av kriser. Dette kan være dersom en ansatt må følge med til sykehus eller må håndtere uvedkommende i/ved barnehagen. I familiebarnehagens beredskap bør det derfor beskrives om man har noen som kan kontaktes i en krisesituasjon og som kan komme på kort varsel for å hjelpe til å ivareta barna.

3.4. Andre forhold - smittevern

Avvik 2: Det benyttes felles håndkle etter håndvask

Barnehagen må etablere rutiner for bruk av engangshåndklær eller håndklær per person som ikke deles av andre.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 17 Smittevern.

Observasjoner

Ved befaringen observerte vi at det ble benyttet håndkle ved håndvask på toalett. Alle, både voksne og barn benytter samme håndkle. Eier beskrev at håndvask på barna gjøres sammen med en voksen og at håndkle skiftes daglig.

Vurdering

Forskriftens § 17 Smittevern sier at

Virksomheten skal planlegges og drives slik at risikoen for spredning av smittsomme sykdommer blir så liten som praktisk mulig

Forskriftens § 17 Smittevern sier "Virksomheten skal planlegges og drives slik at risikoen for spredning av smittsomme sykdommer blir så liten som praktisk mulig".

Ved bruk av felles håndkle vil potensielle smitte kunne overføres mellom personer.

Det må etableres rutine for bruk av engangshåndklær eller egne håndklær per person som ikke deles med andre og oppbevares adskilt. Vi viser også til Miljøenhetens faktaark "[Hygiene i barnehager og skoler](#)".

Etter håndvask skal hender tørkes med engangs papirhåndklær eller bruk eget håndkle som ikke deles med andre. Vi anbefaler at man i størst mulig grad benytter engangsutstyr/engangshåndklær for å redusere smitterisiko. Alternativt kan det benyttes eget håndkle som ikke deles med andre (altså et håndkle per person i barnehagen) og som oppbevares adskilt (ikke henger tett sammen).

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Silje Salomonsen
konstituert miljøsjef

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi:
Trondheim kommune Fagenhet for oppvekst og utdanning